

RESURS 2.12

FÖR MEDARBETARE VID SLU

**SLU rankas
högt » s. 3**

**Uppdrag:
samverkan » s. 6**

**Konst på
campus » s. 16**

**Nya professorer
installerade » s. 19**

TEMA VATTEN:

**Fiskar för
forskning** » s. 14–15

REDAKTIONEN

Ansvarig utgivare
Tina Zethraeus
tina.zethraeus@slu.se
018-67 15 24

Redaktör
Sofia Ljungman
sofia.ljungman@slu.se
018-67 14 35

Art Director
Maria Widén
maria.widen@slu.se
018-67 14 60

Grafisk formgivare & fotograf
Viktor Wrangé
viktor.wrangé@slu.se
018-67 14 54

Bildredaktör & fotograf
Jenny Svennås-Gillner
jenny.svennas-gillner@slu.se
018-67 22 99

Lokalredaktör Alnarp
Anette Neldestam
anette.neldestam@slu.se
040-41 50 04

Lokalredaktör Skara
Vanja Sandgren
vanja.sandgren@slu.se
0511-67 155

Lokalredaktör Umeå
Olof Bergvall
olof.bergvall@slu.se
090-786 82 11

RESURS NR 2.12 | 17 april
Omslag Ulrika Beier
Foto Jenny Svennås-Gillner
Illustrationer Fredrik Saarkoppel, Kobolt Media AB
Papper Arctic Paper Munken Lynx Rough 120 g
Tryck Elanders AB, 2012
SLU, KOMMUNIKATIONSDELNINGEN
Box, 7077, 750 07 Uppsala
https://internt.slu.se/resurs
ISSN: 1653-2058
Tipsa redaktionen resurs@slu.se

INNEHÅLL

12 250 000 RESULTAT
Det geokemiska labbet levererar!

14 PROVFIKSE
Läs om provfiske och arbetet vid Sötvattenslaboratoriet i Drottningholm
FOTO: MAGNUS DAHLBERG

19 FESTLIGT VID PROFESSORSINSTALLATION
Se bilder från installation och middag

I DETTA NUMMER

- 3 SLU i topp i högskolerankningar
- 6 Uppdrag: samverkan
- 7 Bioekonomi och välbefinnande i ny strategi
- 7 Nyanställd
- 8 Framgång med samverkan i tema-forskning
- 10 Människor och djur tillsammans – antrozologi
- 11 Tema vatten: SLU – ett vattenuniversitet
- 12 Tema vatten: Med kvaliteten i fokus
- 14 Tema vatten: Mätning, inte metning när Ulrika fiskar
- 16 En konstskatt mitt i bland oss
- 19 Professorsinstallation i Uppsala

ALLTID I RESURS

- 4 Notiser
- 9 SLU i media: Varg, järn och kaniner
- 20 Webbspalten: Du & Google
- 20 Språkspalten: Välj dina ord
- 20 Biblioteket: Sök allt på ett ställe
- 21 Korsord
- 22 In brief
- 23 Rektor: I skrivande stund
- 24 Krönika: Tillsammans gör vi skillnad

FOTO: NORA ADELSKÖLD

Följ och rapportera vårtecken!
Följer du årstidernas skiftningar i naturen? Då kan du hjälpa till genom att rapportera dina iakttagelser.
Svenska fenologinätverket vill få in rapporter från hela Sverige om allt från lövsprickning och blomning till fruktmognad, fröspridning, höstlöv och lövfällning.

Läs mer och registrera dig: www.blommar.nu

ILL: MARIA NILSSON THORE

Vad är skillnaden på en get och ett får?
SLU:s samarbete med Skansen fortsätter att utvecklas. Veterinärstudenter håller föreläsningar på nyöppnade Lill-Skansen om djur av många olika slag.
Lördagar 14 april – 9 maj kl 11–13 och 13–15.

Program:
www.skansen.se/aktivitet/veterinarstudenter-presenterar

Välkomnande av nya studenter på campus Alnarp. ⬆

SLU i topp i högskolerankningar

I Uranks rankning av de svenska lärosätena, som publicerades i mars, hamnar SLU totalt på en tredjeplats, efter KI och Handels. I kategorin naturvetenskap rankas SLU som nummer ett. SLU tar en femteplats i Fokus rakning.

Det starka resultatet för specialhögskolor som SLU förklaras enligt Urank bland annat av att de har kvalificerade programutbildningar som attraherar studenter med goda förkunskaper samtidigt som utbildningarna leder till en snabb etablering på arbetsmarknaden.

I TOPP INOM NATURVETENSKAP

Totalt är det 27 variabler vars sammanvägda resultat ger rankingsutfallet. Variablerna eller indikatorerna är valda så att de belyser olika aspekter av utbildningen: studenterna, grundutbildningen, forskningen och forskarutbildningen, internationaliseringen, lärarna samt lärosätens förmåga att rekrytera studenter med olika bakgrund. På den sista punkten får dock SLU svaga omdömen.

Rankningen är också uppdelad för olika områden, och i kategorin naturvetenskapliga utbildningar ligger SLU i topp framför allt tack vare höga värden inom

kriterierna studenter, grundutbildning, forskning/forskar-utbildning och internationalisering.

I den totala sammanräkningen får SLU följande placering i de olika kategorierna: studenter (3), grundutbildning (1), forskning/forskarutbildning (4), internationalisering (6), lärare (10), sociala indikatorer (28).

Med sociala indikatorer menas universitetets förmåga att attrahera studenter med olika bakgrund, och där hamnar SLU dessvärre näst sist...

NY RANKNING AV TIDNINGEN FOKUS

SLU hamnar på en femteplats i tidningen Fokus rankning av 26 svenska universitet och högskolor. Rankningen är i huvudsak baserad på studenternas egna preferenser. I rankningen mäts varje lärosätes kvalitet efter 23 olika variabler, allt från att det finns en god tillgång till grupp- och studierum till att lärarna är välavlönade.

Målet har varit att mäta utbildningens kvalitet, i enlighet med vad studenterna själva anser är viktigt.

Bland annat anses SLU-biblioteken vara landets näst bästa. SLU-studenterna anses också vara bland de bäst presterande, med bara Handels och KI:s studenter före sig. SLU är dessutom tvåa i kategorierna Högst lärartäthet och Mest lärarledd undervisning.

Listan toppas av i tur och ordning Handels, Uppsala, Chalmers och Lund.

Mer info:

Urank är en fristående association som årligen rankar svenska universitet och högskolor som utbildningsinstitutioner.

www.urank.se
www.fokus.se

TEXT: MIKAEL JANSSON
FOTO: VIKTOR WRANGÉ

”Kuben” i HVC-nord, sedd från Corson. ♡

JA till nytt bygge i Ultuna

SLU:s styrelse har gett klartecken till byggprojektet HVC-nord. Byggstart sker redan nu i vår och det ska vara klart 2015. Det är den sista större återstående delen i omdaningen av Campus Ultuna. Projektet ska ge nya, ändamålsenliga lokaler för forskning, undervisning, ledning och administration.

Projektet HVC-nord omfattar ny- och ombyggnad av det gamla husdjursvetenskapliga centrumet,

centralt i Ultuna, mitt emot BioCentrum och gränsar till det, blivande Veterinär- och husdjurscentrum.

När kvarteret står färdigt samlas verksamheter som i dag är utspridda över Ultunaområdet. En stor del av byggnaderna som lämnas är inte anpassade för dagens verksamhet och har dålig tillgänglighet för funktionshindrade.

Nominera till

Rektor Mårten Carlssons pris 2012

SLU instiftade år 1995 Rektor Mårten Carlssons pris som en hyllning till professor Mårten Carlsson och hans arbete som rektor för SLU åren 1982–1994.

Priset är avsett att ”premiера förtjänstfulla insatser som främjat dialogen mellan samhälle, näringsliv och SLU”.

Priset kan tilldelas personer som är verksamma inom och utom SLU. För att en anställd vid SLU ska kunna tilldelas priset krävs att insatser utöver att de normala arbetsuppgifterna har lösts. Pris-summan uppgår till 50 000 kr.

Motiverat förslag till innehavare av Rektor Mårten Carlsson pris ska i slutet kuvert ha inkommit till Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala senast onsdagen den 11 maj 2012. Märk kuvertet ”Rektor Mårten Carlsson pris”. Nomineringen kan även sändas elektroniskt till registrator@slu.se.

De senaste pristagarna har varit:

År 2000: Driftledare Torsten Kellander, Torslunda försöksstation

År 2002: Forskningsledare Bengt Ehnström, ArtDatabanken

År 2004: Agr dr Olle Pettersson

År 2006: Jägmästare Roger Asserstål

År 2008: Professor Hans Andersson

År 2010: Docent Torgny Wiederholm

Mer info:

Sune Lindh, akademisekreterare

Satsning på idébanker

SLU Holding har tilldelats två miljoner kronor av Utbildningsdepartementet för att skapa idébanker. Syftet är att öka nyttiggörande av forskningsresultat, där forskare själva inte är aktiva och drivande i kommersialiseringprocessen. Pengarna kan användas till att hantera forskningsresultat och finansiera patentansökningar.

- Vi planerar också för att skapa hållbara, långsiktiga finansieringslösningar för innovationer i tidiga skeden”, berättar SLU Holdings VD Johannes Dyring.

I idébankerna samlas forskarnas idéer och tillsammans med andra aktörer i innovationssystemet kommer SLU Holding att utveckla forskningsresultaten till produkter och tjänster. ”Genom idébankerna kommer SLU Holding att kunna erbjuda ytterligare möjligheter för forskningsresultat från SLU att komma till nytta i samhället”, avslutar Johannes.

FOTO: SHASHANK DALVI

Per är gästprofessor i Kina

Per Alström, ArtDatabanken, har fått ett hedrande uppdrag i Kina. Han är sedan 1 mars, som förste svensk, gästprofessor vid Vetenskapsakademien i Beijing.

- Fantastiskt roligt! Det är magiskt att få forska på heltid på fåglar, säger Per Alström.

Fåglar är hans specialintresse och detta har lagt grunden till hans gästprofessur vid vetenskapsakademien.

- Jag har varit i Kina mycket, första gången 1984. Jag har väldigt bra kontakter där och har forskningsprojekt som finansieras av det kinesiska vetenskapsrådet. Jag blev tillfrågad av Vetenskapsakademien om jag ville söka den här tjänsten och jag behövde inte lång betänketid för att tacka ja, säger Per Alström.

Our African life

- studentblogg

från Etiopien

Följ studenterna Josefine Jerlström och Antonia Grönvalls blogg från Addis Ababa i Etiopien där de befinner sig på ett Linneaus-Palme-stipendium. De studerar till husdjursagronomer och intresserar sig för djurvälstånd och djurhantering på slakterier. Bloggen handlar om livet i Etiopien, om studierna och andra upplevelser.

Läs mer:

blogg.slu.se/students-in-ethiopia

Boktips:

Landskap för mångbruk

Vad kan vi i Sverige lära av England när det gäller landskapsförvaltning? England ligger långt före Sverige när det gäller att genomföra idéerna i den europeiska landskapskonventionen som Sverige nu har anslutit sig till. Formas nya bok visar hur landskapen kan förvaltas så att deras värden kommer till nytta för många intressen.

- Landskap med särskilda skydd i England är intressanta för att man har kunnat utveckla samverkan och innovativa lösningar som är specifika för varje område, och för att boende och näringsidkare deltar. Exempelen från England kan inspirera alla som kommer i kontakt med landskapsfrågor, och bokens många foton kan delvis tala för sig själva, säger Ingrid Sarlöv Herlin, professor i landskapsplanering på SLU och författare till boken.

Ingrid Sarlöv Herlin har vistats många år vid engelska universitet och har länge varit engagerad i den europeiska landskapskonventionen.

Beställ boken:

www.formas.se

Sebastian studerar eko-stad i USA

Fem utvalda svenska studenter åker till USA i april, ett samarbete inom miljö och förnyelsebar energi. Sebastian Röstberg, som läser masterutbildningen Environmental monitoring and assessment vid SLU Umeå, reser till eko-staden Portsmouth.

Initiativet till utbytet kommer från The Swedish American Green Alliance (SAGA). Resan ska vara till nytta för studenternas fortsatta studier och erfarenhetsutbytet mellan amerikanska och

svenska kommuner ska stärkas inom miljö- och hållbarhetsarbetet. Resa och uppehålle betalas av den amerikanska ambassaden i Stockholm.

- Jag vill studera miljöövervakning. En idé skulle kunna vara att i en interaktiv karta samla in data för miljökonsekvensbeskrivningar. Man ska kunna se alla projekt och var de är i staden, säger Sebastian.

Tårtkalas i Alnarp

Den 14 mars var det 150 år sedan slottet i Alnarp invigdes, och det firades med stort tårtkalas!

Läs mer:

www.slu.se/sv/om-slu/orter/alnarp/alnarp-150-ar/

Traditionsenligt hölls tal på entrétrappan. Här ser vi Anders Bergam, kommunstyrelsens ordförande i Lomma, tillika född och uppvuxen i Lomma och kunde därför dela med sig av fina barndomsminnen från Alnarp. >>

Innergården fylldes på, fler och fler kom. Medarbetare, studenter, Alnarpsveteraner och representanter från Akademiska hus, Alnarpsparkens vänner och Skånska lantbruksmuseet i Alnarp med flera. I bakgrunden syns lantmästarstudenterna, dagen i ära klädda i "sparkdräkter" och redo att så småningom storma Slottet. Totalt serverades kaffe, te, tårter och kakor till nära 300 personer! ♡

FOTO: ANETTE NELDESTAM

Samverkanslektorerna tillsammans med Johan Schnürer, vice rektor för samverkan, Sara Brännström, samverkanskoordinator och Marnie Demandt, tillträdande samverkanskoordinator.

Uppdrag: samverkan

I slutet av mars träffades de första elva forskare som utsetts till samverkanslektorer för en kick off på Ultuna. De utsedda innehar universitetslektorat i sina vetenskapliga ämnen, med samverkansuppgifter. Universitetet har ställt höga krav på skicklighet inom samverkan och på kommunikativ förmåga.

En utmaning i tjänsten kan vara att hitta nya arbetssätt för samverkan, säger Åse Sternesjö. Det är något vi kommer att diskutera vid våra träffar. Den här dagen har gjort att vi redan identifierat möjligheter att samarbeta med varandra, och dagen har belyst olika sätt för samverkan.

I utvärderingen Kvalitet och Nytt 2009 (KoN) var det tydligt att SLU borde utöka och tydliggöra sina samverkansaktiviteter. Ambitionen med satsningen på samverkanslektorer är att de både ska vara till gagn för kunskapsutvecklingen hos SLU:s intressenter och för samhället i stort. Samverkanslektorerna ska även fungera som ambassadörer för hela SLU i olika externa sammanhang och de har kunskap och intresse för SLU:s breda verksamhet inom de biologiska naturresurserna. Långsiktigt skall satsningen också bidra till en förbättrad forskningsfinansiering för universitetet.

– Det här är en unik satsning där samverkan är i fokus, säger Johan Schnürer, vice rektor för samverkan. Lektorerna forskar aktivt och har sin bas i vetenskapen. Samtidigt är de utvalda för sin förmåga att utveckla en dialog med omvärlden.

– Vi har ju jobbat med detta tidigare, men vi behöver höra att samverkan värdesätts och är meriterande, säger Sofia Boqvist.

– Tjänsten är ett kvitto på att vi satsat rätt, säger Anders Herlin. Vi ”får lov”, att samverka.

För de utsedda är alltså samverkan inte något nytt. Många ingår i nätverk på global och nationell nivå, liksom i centrumbildningar och plattformar inom universitetet.

– De är efterlängtade bland våra intressenter, säger Johan Schnürer. Vi har redan blivit kontaktade av flera som är nyfikna och som vill träffa lektorerna för att diskutera framtida samarbeten.

– Vi får olika roller beroende på våra ämnesområden, säger Jens Sundström. Vissa av oss har mycket kontakter med näringslivet, men min inriktning kommer nog i första hand vara inriktad mot folkbildning och jag deltar i den offentliga debatten inom mitt ämnesområde, bioteknik. Jag har många myndighetskontakter och diskuterar mina ämnen med beslutsfattare. Jag arbetar också utåtriktat mot gymnasieskolor som efterfrågar föreläsningar.

TEXT: SOFIA LJUNGMAN
FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

Samverkanslektorer

- Bengt Persson**, landskapsplanering
- Anders Herlin**, byggnadsfunktion
- Anna Schnürer**, bioenergi
- Jens Sundström**, bioteknik
- Johan Arvidsson**, markfysik
- Åse Sternesjö**, matens kvalitet
- Lars Andersson**, växtproduktion med fokus på ogräs
- Lars Edenius**, viltekologi med inriktning på klövvilt
- Johan Bergh**, skogsskötsel och begränsning av klimatteffekter
- Sofia Boqvist**, livsmedelssäkerhet och riskanalys
- Magdalena Jacobsson**, produktionsdjursjukdomar

Ytterligare sju lektorat kommer att utses under våren.

Läs mer:
www.slu.se/samverkan

Fakta

SLU:s verksamhetsidé:

SLU utvecklar kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa. Detta sker genom utbildning, forskning och miljöanalys i samverkan med det omgivande samhället.

SLU har också visionen att år 2020 vara det ledande europeiska universitetet inom samverkan med omgivande samhälle.

Bioekonomi och välbefinnande i ny strategi

En biobaserad ekonomi och Miljö, hälsa och välbefinnande är två övergripande fokusområden i den nya strategi för 2013–2016 som styrelsen antagit. Dokumentet innehåller ett antal att-satser som nu ska omvandlas till verksamhetsplaner, strategier och mätbara mål för hela organisationen.

Lite vassare, mer sammanhängande och omfattande och relaterad till den internationella utvecklingen och samhällsliga behov. Så är det dokument som ska vara utgångspunkten för strategisk planering de kommande fyra åren, och ge en tydligare bild för omvärlden av universitetets verksamhet och kompetens.

SLU har en unik profil med verksamhet av stor betydelse för samhället nationellt och globalt, och att både den nyfikenhetsdrivna grundforskningen och nyttoperspektivet behövs. Kunskaper om hur man utnyttjar de biologiska resurserna på ett hållbart sätt blir allt mer nödvändiga. Hur förser man världens växande befolkning med föda, fibrer, foder, energi och material under ett ökande hot om klimatförändring?

NYTT BEGREPP

Ett nytt begrepp är biobaserad samhälls-ekonomi, som också är centralt i EU:s ramprogram. Det handlar om att öka användningen av förnyelsebar biomassa från jord-, skogs- och vattenbruk för att minska beroendet av fossila råvaror och utsläpp. Här har SLU kompetens på viktiga områden: nyttjandet av bioråvara, livsmedelskedjan, effektiva och hållbara produktionssystem, akvatiska resurser, målkonflikter lands-

bygdsutveckling och stad-land.

Miljö-hälsa och livskvalitet är ett annat sätt att sammanfatta verksamheter som rymmer samspelet mellan biologiska resurser och människan. Ekosystem, miljö och klimat, urbana miljöer och landskapsarkitektur, djurhälsa och djurvälstånd, samverkan humanmedicin veterinärmedicin och samspel djur-natur och människa är frågekomplex där SLU:s forskning bidrar till svar.

FOMA OCH UTBILDNING

Prognoser, analys och synteser är viktigt för den fortlöpande miljöanalysen, liksom kvalitetssäkring och tillgängliggörande av data.

För utbildningarna är fortsatt expansion en nödvändighet, understryker man. En översyn av utbildningsutbudet ska göras för att bl. a säkerställa forskningsanknytning och att innehållet fokuseras på SLU:s profilområden.

FORTSATT SAMVERKAN

Nätverkssamarbete och samarbete med utvalda universitet, bland annat i Afrika genom SLU Global, är prioriterat inom SLU:s fortgående internationalisering. Samverkan med omgivande samhälle är välutvecklad inom SLU, som ju är först i landet med samverkanslektorat. Jämställd-

het, ledarskapsutveckling och karriärsystem tas också upp strategin för den kommande treårsperioden, som nu är på väg ut i organisationen för att implementeras och bakas in i framtidsplaneringen.

ETT VÄGVISANDE DOKUMENT

– Vår nya strategi håller i stort den kurs som lades fast efter KoN-utvärderingen och de mål och den vision som styrelsen fastlade 2010, säger rektor Lisa Sennerby Forsse.

– Den ska ses som ett vägvisande och universitetsövergripande dokument och kompletteras av respektive fakultets strategi. Den utgör även basen för SLU:s inspel till kommande forskningsproposition 2012 som ett led i Sveriges forsknings- och utbildningspolitiska arbete.

– I den nya strategin har vikten av fortsatt internationalisering poängterats och vissa nya begrepp med hänvisning till "Grand Challenges" i EU:s nya ramprogram "Horizon 2020" har lyfts fram. Strategin framhåller också SLU:s särställning som sektorsuniversitet och vikten av såväl yppersta kvalitet som relevans i vår verksamhet, avslutar rektor.

TEXT: TINA ZETHRAEUS

NYANSTÄLLD

Eva-Marie Ek
Språkkoordinator

Ledningskansliet
eva.marie.ek@slu.se
018-671231

Eva-Marie Ek, språkkoordinator, anställd vid ledningskansliet

Vad har du gjort tidigare?

– Jag har jobbat med språk och facktexter hela mitt yrkesliv, med översättning och språkgranskning som främsta arbetsuppgifter, senast vid EU-kommissionens representation i Stockholm. Universitets- och högskolevärlden är helt ny för mig, så det ska bli spännande.

Vad innebär din tjänst som språkkoordinator, och vilka utmaningar ser du?

– Min uppgift är att se till att SLU:s språkpolicy (som för övrigt är en mycket ambitiös sådan) omsätts i praktiken och blir en naturlig del av verksamheten. Eftersom SLU:s språkpolicy täcker flera områden – terminologi, klarspråk, översättning, språkstöd – som alla hänger ihop och är beroende

av varandra, tror jag att en av utmaningarna blir att se till att arbetet går framåt i någorlunda samma takt på alla områden. En annan utmaning kan säkert bli att förmedla till alla berörda vilken nytta är av tex. terminologiarbete, som initialt är en rätt tidskrävande uppgift som man kanske inte direkt ser effekterna av. På sikt är det dock ett arbete som sparar mycket tid och pengar.

Framgång med samverkan i Tema – FORSKNING

NL-fakulteten och näringen

samfinansierar stora så kallade Tema-forskningsprogram. Det gynnar samverkan som resulterar i användbara resultat, nya idéer och bidrar till fortsatt grundforskning.

MicroDrive är ett av NL-fakultetens fem Tema-forskningsprogram. Det är inne på sin andra period och har pågått i snart fem år. Programmet behandlar uthållig produktion av biodrivmedel från råvara till färdig produkt, och man vill urskilja hållbara och energieffektiva systemlösningar. Fokus ligger på de mikrobiella processerna i produktionen. Anna Schnürer, Mikrobiologi, är ansvarig programkoordinator tillsammans med Mats Sandgren, Molekylärbiologi.

– Tema-forskningen är ett bra koncept, säger Anna. Den finansieras till lika delar från NL-fakulteten och näringen. Industrin söker ofta svar på mer kortsiktiga frågor, men med medel även från fakulteten kan vi kombinera den tillämpade forskningen med grundforskning.

Samfinansieringen gynnar samarbeten, både externa och interna, som ofta leder vidare till extra resurser och sidoprojekt.

– En positiv effekt är också att näringen upptäcker nya saker, sådant som de inte tänkt på. De får inte bara lösningar på sina problem, de får även ny input och kunskap, säger Anna.

En risk, som kan verka uppenbar, är att forskarna hamnar i en konsultroll åt näringslivet, men Anna menar att i förlängningen stärker den tillämpade forskningen framtida samarbeten och bidrar med idéer till ny grundforskning.

– Däremot gäller det att vara tydlig för att inte skapa förväntningar som inte uppfylls, säger Anna. Och ett generellt problem är att näringen ofta tror att man som forskare är gratis.

MicroDrive behövde de första tre åren för att samlas till en helhet i projektet, och att få fler samarbeten. Nu i fas två finns också systemanalys vid Energi och teknik med, så att man kan göra analyser och se resultat över hela produktionskedjan.

– Fas två avslutas om ungefär ett och ett halvt år, men vi hoppas att MicroDrive

Anna Schnürer i biogaslabbet. Här matas mikroorganismer med matavfall. När avfallet bryts ner bildas biogas. Bland annat vill man ta reda på hur mycket systemet kan gödas utan att det kollapsar. 🐣

kan fortsätta. Hittills har vårt arbete resulterat i ett stort antal publikationer, vetenskapliga och populärvetenskapliga, och den nya kunskapen förmedlas i undervisning till studenter och näring. Vi har även sett flera patentmöjligheter, som erbjudits till våra medverkande partners.

Anna fick en doktorandtjänst på SLU redan 1988 och har sedan dess varit såväl mikrobiologin som ämnesområdet bioenergi/biogas trogen.

– Det blir bara roligare och roligare, säger hon. Nu är en ny positiv boom för biogas och det är kul att vara expert!

Nyss fick hon ett av de nya samverkanslektoraten och har också befordrats till professor. Hon tror att samverkanssatsningen för MicroDrive kan innebära större möjligheter till ett bredare nätverk, om projektet får fortsätta i en tredje fas. Dessutom skulle hon gärna vilja samla den stora kompetens som finns inom bioenergi med fokus på biogas på SLU och få in det mer i grundutbildningarna. Det är ett högtintressant område för framtiden, enligt Anna Schnürer.

Läs mer:
www.slu.se/microdrive

TEXT: LI GESSBO
FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

Fakta

Pågående Tema-forskningsprogram vid NL-fakulteten:

- BarleyFunFood – om "functional food" med korn, och annan spannmål, som bas
- BioSoM – om karteringsmetoder för jordburna patogener
- MicroDrive – om bioenergi, från råvara till biodrivmedel
- SAMBA – om biomassaproduktion från Salix med fokus på växtförelägg
- Stubbskörd och miljöeffekter – om miljöeffekter av stubbar som bio-bränsle

Läs mer:
www.slu.se/temaforskning

SLU I MEDIA

Varg, järv och kaniner

Nyheter om djur berör alltid många människor, och i synnerhet om nyheterna handlar om rovdjur – vilket också innebär att SLU-nyheter om rovdjur röner stort medialt intresse.

Viltskadecentrumets rovdjursstatistik visade att allt fler tamdjur angrips av vargar, och det blev en stor nyhet, inte minst i medierna i skogslänen, men även i riksmidierna, såväl tidningar som radio och TV.

En vecka senare släpptes en rapport som SLU Grimsö gjort för Världsnaturfonden (WWF) om tillståndet i den svenska järvstammen. Att järvarna inte bara ökar i antal utan också drar sig allt längre söderut var en nyhet som attraherade många medier.

Även nyheten om SLU:s centrum för trådlös viltövervakning fick gott utrymme i medierna.

Men en nyhet som uppmärksammades både vitt och brett var det seminarium om kaniner som Centrum för vilt- och fisk-

forskning (CWF) arrangerade på KSLA 22 mars. Inte minst för att en del av seminariet handlade om att återupprätta kaninen som produktions- och matdjur. Bland annat medverkade en kökschef från restaurang Le Rouge för att tala över ämnet Kaniner på menyn. Centrets föreståndare Carl-Gustaf Thulin hamnade i både radio-, TV- och tidningsintervjuer och "morgonsoffor" i TV och nyheten drog till sig en medial uppmärksamhet också från många medier som vanligtvis inte uppmärksammar SLU i någon större omfattning. Ändå är det bara ett halvsekel sedan kaninuppfödning inte var ovanlig på den svenska landsbygden och kaninkött fanns på många middagsbord...

TEXT MIKAEL JANSSON

Petra Fransson, till höger, är studierektor vid forskarskolan Organism Biology. 🐣

Lovordad modell för forskarskolor

Unik i sin ambitionsnivå – så beskrivs forskarutbildningen vid fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap i en färsk extern utvärdering av Lars Rask, VD på Stiftelsen för strategisk forskning. Lars Rask lyfter fram öppenheten, eller friheten, som en unik aspekt.

I stället för att lägga ansvaret för utbudet på de enskilda institutionerna har fakulteten sedan 2008 organiserat stora delar av forskarutbildningen i form av forskarskolor. Dessutom har fakulteten valt en modell som bygger på fri organisation och ett fokus på bra kurser och nätverksbyggande, vilket ger unikt höga betyg i

jämförelse med andra satsningar på forskarskolor.

Den viktigaste skolningen i forskningens hantverk får doktoranderna i institutionernas forskargrupper, men det är också viktigt att det finns ett brett utbud av kurser, seminarier och workshops.

Satsningen på forskarskolorna sträcker sig året ut, men ambitionen är att fortsätta även de kommande fyra åren.

Läs mer:
www.slu.se/sv/fakulteter/nl/satsningar/

FOTO SETH SCHWARTZ

FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

Örjan Carlborg invald i Sveriges unga akademi

Sedan maj 2011 finns Sveriges unga akademi, ett initiativ från Vetenskapsakademien. Genom att samla ett urval av Sveriges bästa unga forskare från alla vetenskapsområden och ge dem en egen plattform vill Vetenskapsakademien skapa mer dynamik i svensk forskning. Örjan Carlborg, professor i beräkningsbaserad genetik vid SLU är en av medlemmarna.

Liknande akademier med samma inriktning finns i flera andra länder. Förutom vetenskaplig excellens ska forskaren visa ett starkt engagemang för Sveriges unga akademis frågor för att komma i fråga som medlem i Sveriges unga akademi.

I mars presenterade Sveriges unga akademi förslag till bättre forskningsvillkor till den kommande forskningspropositionen.

– Tillsammans har vi arbetat fram ett inlägg i den svenska forskningspolitiken för att lyfta de frågor vi anser vara särskilt viktiga för unga forskare och för Sveriges framtida utveckling som forskningsnation. Om man från politiskt håll tar till sig dessa förslag är jag övertygad om att det skulle gagna många av de unga, duktiga och ambitiösa forskare som idag är på väg att etablera sig vid SLU, säger Örjan Carlborg.

Läs mer:
www.kva.se/sv/Om-akademien/Sveriges-unga-akademi/

Föredragshållare och deltagare. I främre raden Grahame Coleman, Andrea Beetz och Adam Miklosi. – Vi vill utveckla området i Sverige och i Norden, säger Lena Lidfors, nyutnämnd professor i etologi vid SLU och tvåa från vänster i bakre raden. ♡

Tranor på plats, inflygna från Europa, för dagen 437 stycken, nästa dag var de 1200. Ett säkert vårtecken liksom de mänskliga internationella gästerna på Transeminariet. ♡

Människa och djur tillsammans – Antrozologi

Ett säkert vårtecken i Västergötland är tranornas ankomst till Hornborgasjön. Ett annat är Transeminariet, i år med det aktuella temat "The good, the bad and the ugly sides of the human- animal interactions".

Djur har i årtusenden medverkat i människans dagliga liv, till transporter, mat, forskning och sällskap. Men är det alltid friktionsfritt med tanke på djurvälstånd? Mår människan bra av att umgås med djur? Doktorander och seniora forskare från olika discipliner hanterade frågorna under en marsvecka i Skara.

– Djur kan minska stress och oro hos människor, säger Andrea Beetz, forskare och lärare i ämnet människa och djur vid University of Rostock, Tyskland, en av tre inbjudna huvudtalare.

Andrea benar ut hur bandet till djur kan ge positiva effekter i alla delar av samhället, i familjen, hos äldre och barn. Men en utmaning är att ta reda på vilka mekanismer som styr, vad är det djuren gör som människan inte kan?

– Människor i alla åldrar vill ha kontakt med djur. Vi har en gemensam historia och jag tycker om den goda terapeutiska sidan av djurmedverkan säger Andrea Beetz. Men det finns också en sämre sida med missbruk av och våld mot djur.

Grahame Coleman, professor i psykologi vid Monash University, Australien, forskar inom området interaktion mellan djur och människa i lantbruket.

– Genom att handskas med djur på ett positivt sätt kan produktionen öka med 7%. Forskning visar hur till exempel en ko kan reagera på daglig hantering. En dask på rumpan kan räcka för att kon ska undvika personen i fråga. Det finns idag träningsprogram som kan förändra personalens inställning och beteende.

Den ungerske professorn i etologi, Adam Miklosi, forskar på hur hundar uppfattar människans tal- och kroppsspråk, och hur detta skiljer sig från handuppfödda vargars förmåga att kommunicera med människor. Han leder ett forskningsprojekt om familjehunden.

– Jag vill informera om den vardagliga kommunikationen mellan hundar och deras ägare för att skapa ett gott samspel.

TEXT OCH FOTO: VANJA SANDGREN

Fakta

Antrozologi är en relativt ny vetenskap, ett tvärvetenskapligt fält som beskriver interaktion mellan människor och djur. Det involverar bland annat etologi, medicin, psykologi, veterinärmedicin och zoologi.

I Norge finns ett Antrozologicenter varifrån Bente Berget, som talade om Green Care, kom. Linda Handlin från Sverige och Karen Thodberg från Danmark berättade också om sin forskning.

Transeminariet anordnades av institutionen för husdjurens miljö och hälsa (HMH) inom ramen för SLU: s forskarskola 'Domestic animals in a changing world' och Exellenscentrum för djurvälstånd. Professorerna Lena Lidfors och Linda Keeling, vid HMH organiserade doktorandkursen som bekostades av NOVA och forskarskolan.

FOTO: ANDERS JACOBSON

Flora- och faunavård 2012

Konferensen "Från källa till hav" som ordnas av ArtDatabanken den 9 maj i Ultuna, är inspirerad av Naturens år och temat Hav & vatten. Bland deltagarna märks miljöminister Lena Ek, Björn Risinger, generaldirektör för Havs- och vattenmyndigheten, samt marina forskare från flera universitet.

Läs mer: www.slu.se/artdatabanken

Naturens år

Nätverket Naturens år består av universitet, myndigheter och organisationer som samverkar kring frågor som rör naturen och hålls ihop av Naturvårdsverket. Syftet är att öka kunskapen och intresset för vår gemensamma natur. Varje år väljer nätverket ett aktuellt tema. 2012 är temat Hav och vatten.

Läs mer: www.naturesar.se

Vid SLU finns bred kunskap om vatten, vattenbruk och fisk, till exempel är vatten en aspekt inom nästan alla SLU:s miljöanalysprogram. Resurs har besökt två arbetsplatser: det geokemiska laboratoriet på institutionen för vatten och miljö i Ultuna, och Sötvattenslaboratoriet i Drottningholm, se kommande sidor.

Enligt universitetets nya forsknings- och utbildningsstrategi ska ett samverkansforum byggas upp inom vattenområdet som ska utveckla samverkan med det omgivande samhället. Redan idag finns samverkan med andra universitet och aktörer, bland annat:

- Nationella vattenbrukskonferenser har genomförts de senaste åren tillsammans med Göteborgs universitet. Deltagarna har varit representanter från näring, myndigheter och forskare i lika stora delar.
 - I dialog mellan näring och myndigheter så definieras de kunskapsluckor som vi SLU-forskare kan fylla, säger Carl Gustaf Thuulin, föreståndare för Centrum för vilt- och fiskforskning och en av initiativtagarna till konferenserna.

- Uppsala vattencentrum är ett samarbete kring utbildning och forskning med Uppsala universitet.
- SLU deltar i nätverket Swedish Water House, ett nätverk som administreras av SIWI, Stockholm International Water Institute.
- Projektet Baltic Compass leds av SLU, koordinator är Staffan Lund.

Läs mer om vad SLU gör på vattenområdet www.slu.se/sv/samverkan/intresseomraden/vattenbruk-och-fisk/

I kunskapsbanken på webbplatsen kan du läsa eller prenumerera på populärvetenskapliga artiklar om rön från forskning och miljöanalys, sorterade efter ämnesområde.

TEXT: SOFIA LJUNGMAN
FOTO: NORA ADELSKÖLD

Evenemang under året

Under **Västerhavsveckan** 7–15 juli genomförs aktiviteter som vännar om havsmiljön för alla åldrar. Havsfiskelaboratoriet i Lysekil håller "Öppen trädgård" och visar upp sin verksamhet tisdagen den 10 juli. Läs mer på www.vasterhavsveckan.se

SLU deltar med flera seminarier under politikerveckan i **Almedalen** i juli, bland annat ett med vattentema. Programmet är ännu inte klart, men kommer att presenteras på webben och i nästa nummer av Resurs.

Under **Världsvattenveckan** 26–31 augusti deltar SLU med flera föreläsningar. Se www.worldwaterweek.org

Eva-Lena Aspelin är kemist och Christian Demandt är laboratoriechef på det vattenkemiska laboratoriet - ett av tre labb på institutionen för vatten och miljö i Uppsala. [▲](#)

Med kvaliteten i FOKUS

Det vattenkemiska laboratoriet på institutionen för vatten och miljö får in vattenprover varje dag och i många fall måste analys ske inom 24 timmar. Många instrument arbetar därför dygnet runt, året runt.

– Vi har alltid kvaliteten i fokus, understryker Christian Demandt som är laboratoriechef. Labbet är ackrediterat av SWEDAC och tar huvudsakligen fram geokemisk analysdata inom den nationella miljöövervakningen, traditionellt ofta på uppdrag av Naturvårdsverket (idag av Havs- och vattenmyndigheten) och länsstyrelser. Inom institutionen finns tre laboratorier som tillsammans tar fram analysdata som ger en helhetsbild till miljöövervakningen: kemiskt, biologiskt och genom pesticidanalyser.

KVALITET, KOMPETENS OCH KONTINUITET

– Våra analyser ligger till grund för långsiktig miljöövervakning och forskning, och de måste vara av högsta kvalitet. Vår analyskvalitet ger också hög trovärdighet hos myndigheter som bygger sina beslut

på våra resultat. Vi har en helt annan målsättning än kommersiella laboratorier då vi huvudsakligen är intresserade av långtidstrender. Data vi tar fram idag ska till

”Vi finns till för forskarna

exempel vara möjlig att jämföra med data både 30 år bakåt och 30 år framåt i tiden. Därför har vi övervakat samma stationer i årtionden för att kunna upptäcka små förändringar över tid. Något som å ena sidan ställer stora krav på kontinuiteten i

vårt arbete, berättar Christian. Men arbetet behöver å andra sidan utvecklas hela tiden. Till exempel sprids ”nya” metaller i naturen, genom bland annat ökat användning av elektroniska produkter och utvecklandet av nanoteknik. Det ställer stora krav på personalens kompetens som ständigt måste utvecklas så att kemisterna har möjlighet att ständigt kunna utveckla och förbättra analysmetoderna.

NYTTA MED FLYTT

I höstas flyttade institutionen till Mark-Vatten-Miljöcentrum på campus Ultuna, det blev en inte helt okomplicerad historia! Extra personal anställdes, och dubbel uppsättning av all utrustning ledde till att verksamheten kunde upprätthållas: – ett labb arbetade, och ett flyttade – och sedan tvärtom!

I och med flytten så har samarbetet med

60 000 flaskor passerar labbet varje år. [▲](#)

Mark och Miljö som också har labbverksamhet underlättats.

– Vi har nytta av varandra, säger Anna-Lena From som är geokemiboratoriets kvalitetsansvarige. Vi som arbetar på labben träffas oftare, och vi kvalitetsansvariga kan göra internrevisioner hos varandra.

Labbet har gjort stora investeringar i instrument. Allt är datoriserat och automatiserat. Analyserna pågår dygnet runt, året runt, även när det inte är personal på plats. Varje år tar labbet emot 15 000 prov i sammanlagt 60 000 flaskor. Analyserna leder till över 250 000 kvalitetssäkrade resultat.

PRIVATA PROVTAGARE

Runt 180 provtagare levererar prover till labbet. De flesta är anställda av länsstyrelser eller kommuner, men ungefär 50

Vattenprov förbereds för senare analys. [▲](#)

provtagare är privatpersoner. Ofta handlar det om personer som bor i glesbygd där det skulle vara för dyrt att skicka ut någon att ta prover regelbundet. Många har lång erfarenhet: de kan ha samlat in samma prover i 20–30 år.

GOD SAMMANHÅLLNING

Eva-Lena Aspelin är kemist och arbetar med kemiska analyser. Hon trivs bra med arbetet och understryker också att labbet är en bra arbetsplats, att de har roligt tillsammans. Det märks även i ”besökshörnan” där det finns gruppbilder från olika resor som labbets personal, ett tjugotal personer, har gjort.

FEEDBACK FRÅN FORSKARE

Christian har förstås mycket kontakt med forskarna på institutionen. Just nu pågår

bland annat en föreläsningsserie där forskarna berättar vad de gör med de resultat som labbet får fram.

– Vi finns till för forskarna, säger Christian. Den feedback vi får gör att vi ser helheten och upplever att vårt arbete har betydelse, vi är en viktig del av SLU.

PROBLEMLÖSNING I LABBET

Ibland kan labbets personal till och med få vara med och lösa mysterier. Till exempel då ett prov kom in där gul snö hittats i Norrbotten, och det fanns misstanke om utsläpp från industrin. I det fallet visade det sig vara ofarligt – det var sand från Sahara som färgat snön.

TEXT: SOFIA LJUNGMAN
FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER OCH MARK HARRIS

Mätning, inte metning när Ulrika fiskar

Sötvattenslaboratoriet i Drottningholm är en del av institutionen för akvatiska resurser och ansvarar för forsknings- och utvecklingsverksamhet på fisk och fiske i sjöar och vattendrag. Datainsamling sker genom provfiske som genomförs med olika metoder.

Ulrika Beier arbetar med metodutveckling för provfiske. Hon har varit med i processen då metoderna för elfiske i vattendrag och nätprovfiske i små sjöar blev standard inom hela EU. Standardisering och kvalitetssäkring har gamla anor på Sötvattenslaboratoriet. Redan på 1940-talet började man arbeta med metodutveckling för nätprovfiske. Under 1990-talet togs steget att samarbeta med våra nordiska grannländer för att få en användbar, enhetlig metodik som gör det möjligt att jämföra resultat från olika system.

– Det är ett fint erkännande att våra metoder blivit EU-standard, säger Ulrika. Det betyder också att vi kan använda långa serier av äldre data som vi sparar som vi tagit fram med hjälp av dessa metoder.

Ulrika är biolog och fiskintresset stimulerades när hon läste limnologi i Lund. Hon har fiskat sen barnsben, främst i Åbo skärgård. Hon genomför också analyser av data som samlas in genom provfiske.

FISKAR BRA FORSKNINGSOBJEKT

Fiskar är ofta högst upp i näringskedjan i ett ekosystem. De rör sig ofta över stora områden i vattnen och lever länge. Det gör att fisk är en nyckelorganism för vattnets ekologiska status. Data som samlas in i provfisken ligger till grund för bedömning av miljötillståndet i vattnet och tillståndet hos bestånden av attraktiva arter för fisket kan analyseras. Den utgör också

ett bra beslutsunderlag för fiskevårdsåtgärder, till exempel kalkning av sjöar. I och med EU:s vattendirektiv där fisk är en del av den ekologiska statusen som mäts, används data från provfisken i miljöövervakningen ännu mer. Varje år provfiskas ett 60-tal sjöar i Sötvattenslaboratoriets regi, inklusive de stora sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. I de stora sjöarna görs även ekoräkning och trälning för att kunna följa bestånden av siklöja och nors, som finns i stora stim ute på fjärdarna. Förutom det elfiskas hundratal lokaler i rinnande vatten varje år.

– Det roligaste med mitt jobb är att man får förståelse för hur ekosystem fungerar och utvecklas. Det är en långsamt växande kunskap, som sedan leder till utveckling. Det är inspirerande, säger Ulrika.

ÅRSRINGAR RÄKNAS

Ålderslaboratoriet i Drottningholm undersöker 14 000 prover från olika fiskarter varje år. I lupp och mikroskop undersöks årsringar i otoliter (hörselstenar), gällock och fjäll. Man kan även utläsa hur fort fisken har vuxit. Ett par gösar fångade i Mälaren var cirka 20 år gamla. Men en av de äldsta fiskar man fått in var en braxen som visade sig vara hela 40 år gammal!

ALLE MAN PÅ PROVFISKE

Ulrika provfiskar också, just nu speciellt gös i Mälaren. Det händer att hon åker ut tillsammans med en kollega i egen båt,

och ibland följer hon med yrkesfiskare. Jag undrar om hon gillar att äta fisk efter att ha "umgåtts" med fisk på jobbet hela dagen.

– O ja, det gör jag, säger Ulrika. Men jag lärde mig filéa först förra året! Men man blir inte så sugen på att äta den fisk man får när man provfiskar. Det finns ofta parasiter i fisken, och flugor lägger gärna ägg på fisken. I de stora sjöarna fiskar vi ofta mört och braxen, som ju inte är så vanliga matfiskar.

Magnus Dahlberg är ansvarig för provfisket på labbet och planerar just nu sommarens fiskelag. Alla fast anställda får möjlighet att provfiska, och dessutom anställs extra personal. Det mesta av provfisket sker under en intensiv period under sommaren – mest för att få analysunderlag som är jämförbart från år till år. Det kan låta lyxigt att ägna några sommarveckor åt fiske – på arbetstid – men det är ett hårt arbete med fiske och insamling av prover från tidig morgon till kväll. Provfiskarna bor enkelt, i sommarstugor eller till och med tält och ligger ute flera veckor i sträck.

– Men visst kan det vara härligt, ofta sitter man ju på något fint ställe, säger Ulrika. Blåsten brukar vara det värsta!

TEXT: SOFIA LJUNGMAN

Fiskefjäll med årsringar >>

▲ Upptag av ryssjor vid Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm. Foto: Teresa Soler

▼ Elfiske. Foto: Lars Ohlson

▲ Ulrika Beier samlar in åldersprover från gös, otoliter och fjäll. Foto: Teresa Soler

▲ Magnus Kokkin och Maja Reizenstein arbetar i ålderslaboratoriet. Foto: Jenny Svennäs-Gillner

"I hängmattan" © Eva Lange/BUS 2012

skulptur i metall (utan titel) © Barbro Bäckström/BUS 2012.

Finns i BioCentrum, köksnisch inst för växtbiologi och skogsgenetik, våning 4 ♡

En konstskatt mitt i bland oss

SLU: s konstsamling innehåller över 2 700 verk i skilda material, tekniker och storlekar. De äldsta verken är från 1700-talet. Samlingen av svensk samtidskonst är en av de största i Sverige.

– Konsten bidrar till en levande och spännande arbetsmiljö, säger Teresa de Mendonça. Den stimulerar oss medvetet eller omedvetet, och kan väcka diskussion. För en del är konsten avgörande. Jag glömmer inte en kommentar jag fått: – ”den är min räddning” sa en anställd om en tavla som hängde i en arbetslokal.

Teresa är konstansvarig på SLU. 1977 bildades den första referensgruppen för den offentliga konsten (konstgruppen), på uppdrag av rektor, med målet att göra den konst som SLU förfogar över tillgänglig för anställda och studenter. Konstgruppen upplöstes i början på 2000-talet och Teresa ansvarar nu ensam för att vårda och förvalta konst som finns utplacerad i tjänsterum, i föreläsningssalar och i allmänna lokaler. Det finns konst på de flesta orter, även om försöksparken i Vindeln vid den senaste inventeringen endast hade två verk. På samtliga orter finns det kontaktpersoner som Teresa samarbetar med. De rapporterar när konstverk flyttas och när det finns behov av restaurering.

SAMARBETE MED STATENS KONSTRÅD

I samband med nya byggnationer, ombyggnad, renovering eller flytt kan SLU ansöka vid Statens konstråd om ny konst. Lotta

Mossum och Martin West är projektledare på Statens konstråd, och Lotta har varit ansvarig för konsten i BioCentrum och Mark-Vatten- och Miljöcentrum i Ultuna. Hon arbetar också med byggnadsanknuten konst på Lövså och den kommande administrationsbyggnaden. Martin är projektledare för Veterinär- och husdjurscentrum som ska stå klart 2014.

VILL UTMANA

Lotta driver arbetet tillsammans med en samrådsgrupp som består av representanter från Akademiska Hus, arkitekter och SLU. Hon föreslår konst som ska vara unik, platsspecifik och passa ihop med verksamheten.

– Jag vill gärna att konsten ska utmana, säger Lotta. Det är inte ett självändamål att alla ska gilla konsten direkt. Den får gärna skapa diskussioner och röra om lite grann.

UPPSKATTAD KONST

Under 2011 har arbetet varit mycket intensivt och spännande med all ny konst som nu utsmyckar de nya byggnaderna i Ultuna. En lång process kulminerade i separata konstinviigningar och konstrundor i samband med husens invigning.

– Jag har ett stimulerande arbete, säger Teresa. Det är roligt och lärorikt att samarbeta med Lotta och Martin. Jag får också mycket uppskattning från anställda och inte minst från ledningen, som visar ett stort konstintresse.

NY KONST PÅ VÄG IN

Beslutet om en ny administrationsbyggnad i Ultuna har fått Teresa att börja planera för hur lokalerna ska utsmyckas, det gäller att vara med från början. Ny konst är också på väg till Veterinär- och husdjurscentrum, men det pågår också ett intensivt arbete för att hitta platser för konst som flyttas från gamla lokaler. När ombyggnaden i Umeå är klar kommer konsten att ses över där också.

Lotta tipsar om att hålla utkik i Almas allé i Ultuna framåt hösten då nio skulpturer av Stina Ekman ställs på plats på de rosa pedestalerna som redan finns utställda. Kanske blir de nya kännetecken för campus Ultuna?

Läs mer om Statens konstråd:

www.statenskonstrad.se

TEXT: SOFIA LJUNGMAN
FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

Bobos hjärta

– Konst väcker diskussion och ibland behövs tid för att vänja sig, påpekar Teresa. När Bobos hjärta kom till Alnarp 1996, blev det stort rabalder! Många tyckte att skulpturen var ful och att den inte alls passade in, men nu är den uppskattad av många, och ett av Alnarps kännetecken.

© Katarina Norling/BUS 2012.

Spegel av sin tid

År 2000 gavs en bok om konsten på SLU ut, *Spegel av sin tid*, av Jelena Zetterström. I boken presenteras ett urval av de verk som fanns då. Boken finns att låna på SLU-biblioteket.

<< Smycka din arbetsplats!

Teresa förfogar över ett "konstförråd" som finns på Ultuna. Om du är intresserad av konst till mötesrum och andra lokaler, kontakta Teresa för ett besök i förrådet. Om du arbetar på en annan ort så vänd dig till din kontaktperson.

♡ Motiv hamnen (utan titel).

© Harald Lindberg/BUS 2012. Finns i ett mötesrum på institutionen för mikrobiologi.

Konstklubbar

På flera orter finns konstklubbar som konstintresserade medarbetare kan engagera sig i.

Ultuna konstklubb startade för nästan 20 år sen och är öppen för alla SLU:are, (och pensionerade) just nu med drygt 160 medlemmar. Klubben ordnar ateljébesök, föredrag och visningar. Medlemsavgiften (35 kr/månad genom löneavdrag) går till inköp av konst som sedan lottas ut till medlemmarna i samband med en vernissage i november varje år. Kontakt: ultuna.konstklubb@slu.se

Konstklubben SLU Campus Skara har 50 medlemmar och vill väcka, underhålla och utbreda intresset för konst bland anställda på SLU i Skara. Klubben ordnar konstutställningar, konstresor och lottar ut konst, bland annat. Kontakt: sofia.wiberg@slu.se

Konstföreningen Arte i Umeå med 250 medlemmar samlar anställda från SLU och Umeå universitet sedan 20 år. Föreläsningar, vårutflykt och en resa utomlands ordnas varje år. Kontakt: www.personalforening.umu.se/arte

INBJUDAN ATT NOMINERA INNEHAVARE AV

Förtjänstmedaljer

Vilka blir årets medaljörer?

SLU delar i år ut sin förtjänstmedalj för tredje gången. Medaljen instiftades genom ett beslut i styrelsen i april 2009 och finns i tre valörer. Det är också styrelsen som beslutar om vilka personer som ska belönas med medaljen. Styrelsens beslut kommer att beredas av en belöningskommitté som består av rektor, de fyra dekanerna, ordföranden i SLUSS och akademisekreteraren Sune Lindh som verkställande ledamot, tillika sekreterare. Den stora förtjänstmedaljen är, som framgår nedan, förbehållen forskningsinsatser medan den mindre guldmedaljen är avsedd att belöna vidare insatser. Förtjänstmedaljen i silver är avsedd för en ung lovande talang i vid bemärkelse.

SLU:s stora förtjänstmedalj

Den stora förtjänstmedaljen, som är utförd i guld och har en diameter av 43 mm, kan förlänas en forskare som med stora personliga insatser på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utfört handlingar som för lång tid gagnar SLU eller den sektor inom vilken SLU verkar. Den som tilldelas medaljen ska befinna sig i slutet av yrkeskarriären, eller ha avslutat den, och ha gjort en föredömlig, exceptionell insats av i princip livslång karaktär. För att erhålla medaljen krävs att forskningen som bedrivits är enastående i ett internationellt perspektiv.

Tidigare mottagare av medaljen är professor em. Sune Linder och statsagronom em. Jan Philipsson.

SLU:s förtjänstmedalj i guld

Förtjänstmedaljen i guld har en diameter av 31 mm och kan förlänas den som har gjort en föredömlig, exceptionell insats av bestående värde för SLU eller den sektor inom vilken SLU verkar.

Tidigare mottagare av medaljen är f.d. byråchef Hans Lindén och f.d. universitetsdirektör Görel Oscarsson.

SLU:s förtjänstmedalj i silver

Förtjänstmedaljen i silver har en diameter av 31 mm och kan förlänas en lovande talang som är anställd vid SLU och som ska uppmuntras att fortsätta sin verksamhet på ett lika föredömligt sätt i framtiden. Den används med fördel för att belöna insatser inom området innovationer och samverkan.

Tidigare mottagare av medaljen är professor Kamal Afaf-Eldin och docent Björn Vinnerås.

Övrigt

Alla anställda vid SLU har rätt att nominera innehavare av medaljen. En nominering ska vara skriftlig, högst 2 sidor lång och innehålla dels en presentation av den som föreslås dels en motivering till förslaget. Särskild vikt bör läggas vid att formulera på vilket sätt den föreslagnes insatser har gagnat SLU eller den sektor som SLU verkar inom. Om fler än en anställd har undertecknat nomineringen ska det anges vem som är huvudförslagsställare och kontaktperson i händelse av frågor.

Frågor om medaljen kan ställas till akademisekreterare Sune Lindh, 018/67 10 12, sune.lindh@slu.se.

Välkommen med din nominering!

Nomineringarna lämnas till Registrator, Box 7070, 750 07 Uppsala i slutet kuvert senast den 2 maj 2012.

Skriv Nominering förtjänstmedalj på kuvertet.

Nomineringar kan även sändas till registrator@slu.se

Professorsinstallation

Den 16 mars installerades 16 nya professorer i Ultuna. På Loftet hölls spännande föreläsningar om både smått och stort, bland annat markorganismer, potatis, mjölkproduktion och hästar. Efter installationsceremonin följde middag på Ultunarestaurangen.

FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

Rektor Lisa Sennerby Forse med de installerade professorema. Fr.v. Lennart Salomonsson, Johan Gabrielsson, Lars Hennig, Folke Sitbon, Rolf Johansson, Mikael Pell, Lena Lidfors, Jan Bertilsson, Lisa Sennerby-Forse, Daniel Hofius, Claudia Köhler, Nils Lundeheim, Hans Ronne, Jan Lagerlöf, Sara Hallin, Richard Zuerner & Lars Roepstorff.

Lena Lidfors, professor i etologi, installeras av rektor Lisa Sennerby Forse

Daniel Hofius, Claudia Köhler och Lars Henning är tre av de fyra professorema som rekryterats från utländska lärosäten.

Skål! Professorerna Lennart Salomonsson (tv), Jan Lagerlöf och Sara Hallin (stående).

Rektor för Uppsala universitet, Eva Åkesson, ärkebiskop Anders Wejryd, rektor Lisa Sennerby Forse och landshövding Peter Egarde vid middagsbordet.

Personalkören Ultunae klara röster underhöll under middagen.

Professor Richard Zuerner berättade om sin forskarkarriär som tagit honom via ett antal välrenommerade universitet till SLU.

WEBBSPALTEN

DU & GOOGLE

När googlade du ditt namn senast? Ta för vana att regelbundet be olika vänner att googla ditt namn och berätta för dig vilka träffar de ser på första sidan av sökresultatet. Orsaken att du ska bli olika personer göra detta är att sökresultaten ibland varierar beroende på vem som söker och varifrån.

Gör ett aktivt val om du vill att dina semesterbil-der eller din forskning ska dominera på förstasidan. Är till exempel din Facebook-profil helt offentlig? Det kollar du genom att klicka på den lilla trekan-ten högst upp till höger i webbfönstret (när du är inloggad på Facebook). Välj "Sekretessinställning-ar" och kolla hur ditt konto är inställt.

Varför är då detta viktigt? Av den enkla anled-ningen att nästa gång du söker ett jobb, försöker få mer anslag till din forskning eller föreslås till styrgruppen i ett nätverk kommer någon att googla ditt namn för att försöka skaffa sig en bild av vem du är. Det kan du vara helt säker på. Ska det vara bilder från semestern eller på barnbarnen som är det första som kommer upp eller vill du hellre visa relevant information om dina professionella kunskaper? Valet är ditt.

Valet är ditt och du kan påverka sökresultatet. Vill du att dina professionella meriter ska komma högst upp? Se till att publicera dig online, gärna på flera olika ställen, skaffa en personlig hemsida i ditt namn på www.slu.se och koppla ihop allt med länkar samtidigt som du tonar ned dina mer privata webbspår.

Kontakt:
webbredaktionen@slu.se

TEXT: MIA GRÖNDAHL OCH RICKARD WOLRATH

SPRÅKSPALTEN

VÄLJ DINA ORD

De flesta organisationer har insett hur viktigt det är att underhålla sitt varumärke. Lika viktigt är det att underhålla sin terminologi, alltså de ord som används för att beskriva verksamheten. Väldefinierade termer som valts med omsorg och som används på ett konsekvent sätt underlättar för läsaren och ger en tydlig bild av organisationen. Om terminologin inte är konsekvent hjälper det inte att en text är välskriven och välstrukturerad, den fyller ändå inte sitt syfte.

Konsekvens lönar sig
Även egennamn bör benämnas på ett kon-sekvent sätt. På SLU gäller det till exempel benämningen av utbildningar och examina. Här finns en del arbete kvar med att harmonisera översättningar av utbildningsnamn. Du hittar aktuella utbildningsbenämningar under fliken Utbildning på SLU:s webbplats.

Svenska termer lättare att begripa
Även om engelskans ställning som "lingua franca" i den vetenskapliga världen är ohotad är det också viktigt att det fastställs svenska mot-svarigheter till de engelska termer som används. Det behövs för att kunna förmedla informationen till olika målgrupper.

***Klarspråktipset: Dubbelkolla terminologin om du återanvänder text**
Om du klipper/klistrar från befintliga dokument när du skriver är det lätt hänt att terminologin blir inkonsekvent eller att syftningar blir felaktiga. Gör gärna en extra koll av texter som samman-fogats från olika källor.

TEXT: EVA-MARIE EK, SPRÅKKOORDINATOR

BIBLIOTEKET

SÖK ALLT PÅ ETT STÄLLE

– SLU-biblioteket har lanserat en ny söktjänst!

SLU-biblioteket har lanserat en ny söktjänst som ger dig som användare nya möjligheter att på ett enklare sätt hitta den information du behöver. Den nya söktjänsten Primo ersätter bland annat vår tidigare bibliotekskatalog Lukas och ger dig möjlig-het att söka i det mesta av bibliotekets samlingar i en enda sökruta!

Idag söker du kanske i flertalet olika databaser och andra källor när du letar information till din forskning, undervisning eller dina studier. Primo innehåller allt material från bibliotekskatalogen samt miljoner artiklar i fulltext så du kan söka tryckta böcker, e-böcker, vetenskapliga artiklar, tid-skrifter, examensarbeten, avhandlingar, uppsatser m.m. på ett ställe.

Vi vill att du är med och gör söktjänsten ännu bättre. Så använd gärna Tyck till-länken och ge oss dina synpunkter.
Upptäck ett nytt sätt att söka – prova Primo!

Läs mer:
www.slu.se/bibliotek

TEXT: KAJSA RAGNESTAM, KATARINA EVENGÄRD

VILKEN INFORMATION GÖMS FRÅN DIG PÅ NÄTET?

Visste du att du och din kollega får olika resultat på exakt samma sökning i Google? Vilken informa-tion du får baseras bland annat på var du befinner dig och vad du tidigare sökt på. Detta är en del i en större trend att anpassa nätet efter oss som individer. Men om vi alla lever i vår egna "informa-tionsbubbla", vilken information får vi och vilken göms från oss?

Författaren Eli Pariser har skrivit en bok om just detta. Den heter "The Filter Bubble" och har köpts in av biblioteket. Se gärna hans korta och mycket intressanta föredrag från TED via QR-koden!

TEXT: LINDA ÅSTRÖM WENNBO

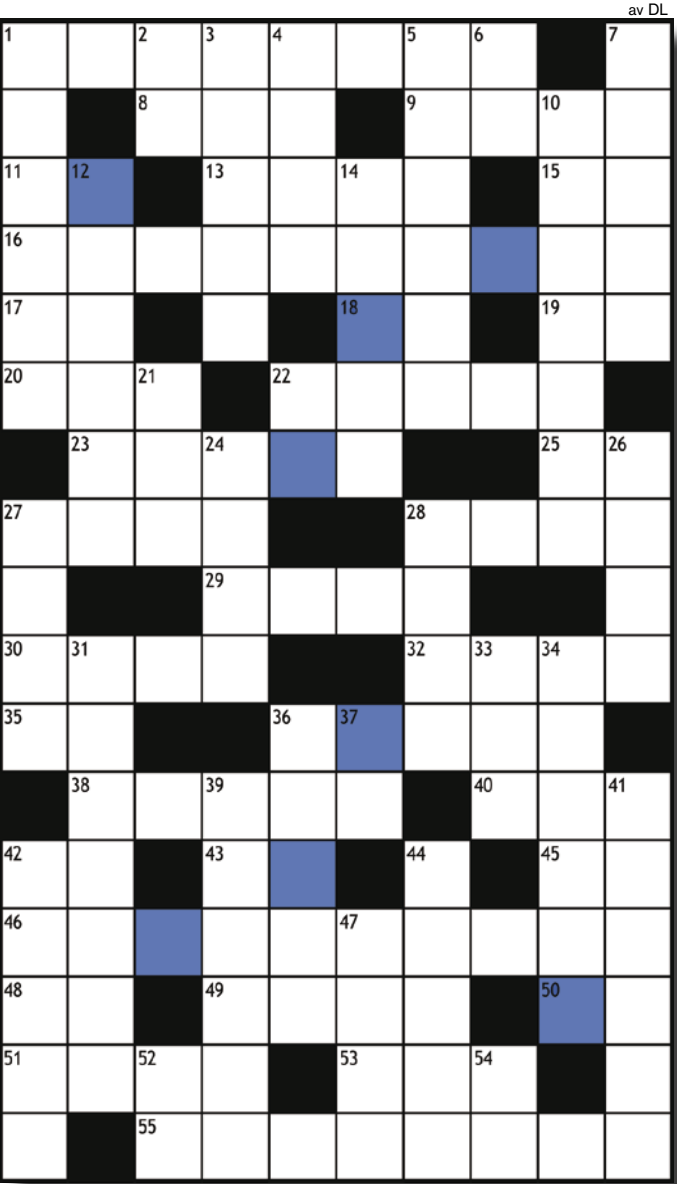
ON INTERNATIONAL WATERS

DET ÄR NOG den allra viktigaste resursen på jorden, så vi bör nog vara lite mer rädda om den. Här får du möjligheten att träna upp ditt enordsordförråd på en hel rad olika språk – hur många kan du svaret till? Lycka till!

IT IS PROBABLY the most important resource on the face of the planet, so we ought to take more care of it. Here is a chance to expand your one-word vocabulary in a range of languages – how many do you know? Good luck!

- LODRÄTT**
- 1 spanskt party
 - 2 tyskt medhåll
 - 3 gör g till träd
 - 4 *Old brown* ____ (The Beatles)
 - 5 på isländska och på arabiska
 - 6 aktiebolag
 - 7 avslutar wetlookens Bryl...
 - 10 sjöborre (eng.)
 - 12 temat på zulu
 - 14 jag rullar i Sverige (verkligen!)
 - 21 Blantyre's flygplatskod
 - 22 yttriums tidigare symbol
 - 24 temat på galiciska
 - 26 temat på malagassiska
 - 27 temat på swahili
 - 28 temat på udmurtiska och på kurdiska
 - 31 tillhörande ett visst stjärntecken ...
 - 33 jag rullar i Sydkorea
 - 34 temat på svenska
 - 36 kort svavel omringad av Guernseys toppdomän i parl
 - 37 dansk ligatur utskrivnen
 - 39 temat på tatariska och på bretonska
 - 41 ursprungligen tiotusen
 - 42 djup film från 1989 (med "*The*")
 - 44 Berlins bibliotek på nätet
 - 47 irländsk gudinna
 - 52 svensk nyhetsbyrå
 - 54 kör i Uppland

- VÅGRÄTT**
- 1 blöt nation i Söderhavet och dess huvudstad
 - 8 fanakronym för den första(?) *Star Wars*-filmen
 - 9 tyskt men
 - 11 babylonisk gudom
 - 13 ____ Mule (am. rockgrupp)
 - 15 cerium som nummer 58
 - 16 känd "mörklila" låt om Montreux (minus temat!)
 - 17 norpa
 - 18 telefoninitialer
 - 19 ____ *so excited* (The Pointer Sisters)
 - 20 norsk nyhetsbyrå
 - 22 temat på guarani och på bokmål
 - 23 guld (bosn.)
 - 25 bebor Éire
 - 27 temat på japanska
 - 28 temat på tjeckiska
 - 29 andlig ledare
 - 30 temat på oriya
 - 32 temat på esperanto
 - 35 hög hos hen med hum?
 - 36 lomsläkte
 - 38 temat på gäliska
 - 40 ca. 101 kPa eller amer. bankomat
 - 42 blocklava eller batterityp
 - 43 gör dålig el ännu sämre?
 - 45 eftersom
 - 46 broderlig låt om byggnadsverk [med V55] (minus temat!)
 - 48 folkslag, språkgrupp eller ukrainsk bokstav
 - 49 ett träsktroll som Shrek (eng.)
 - 50 mala vi så dricka ____?
 - 51 *in* ____ (latin)
 - 53 styr över skidskyttetävl.
 - 55 se V46

Vill du vara med och tävla?
Hitta det rätta svaret genom att kasta om bokstäverna i de färgade rutorna. Skicka in det till **Resurs, Box 7077, 750 07 Uppsala** eller resurs@slu.se. En vacker träskärbräda står på spel! Vi behöver ditt svar **senast 10 maj 2012**.

Want to participate?
Find the correct answer by jum-bling the letters in the coloured squares. Send it to **Resurs, Box 7077, 750 07 Uppsala** or resurs@slu.se. You could win a beautiful wooden cutting board! We need your answer **no later than May 10, 2012**.

- DOWN**
- 1 Spanish party
 - 2 German yes
 - 3 makes g into a tree
 - 4 *Old brown* ____ (The Beatles)
 - 5 theme in Icelandic and in Arabic
 - 6 upper bodypart
 - 7 finishes the Bryl of wetlooks ...
 - 10 sea urchin (var.)
 - 12 theme in Zulu
 - 14 I roll in Sweden (literally!)
 - 21 Blantyre's airport code
 - 22 yttrium's former symbol
 - 24 theme in Galician
 - 26 theme in Malagasy
 - 27 theme in Swahili
 - 28 theme in Udmurtian and in Kurdish
 - 31 belonging to a certain astronomical sign ...
 - 33 I roll in South Korea
 - 34 theme in Swedish
 - 36 chat acronyms for "*good games*" and "*good game*"!
 - 37 Danish ligature cleft in twain
 - 39 theme in Tatar and in Breton
 - 41 originally ten thousand
 - 42 deep movie (with "*The*", 1989)
 - 44 Berlin's libraries gone IT
 - 47 Irish goddess
 - 52 Swedish news agcy.
 - 54 list tag in html

- ACROSS**
- 1 wet nation in the South Seas and its capital
 - 8 fan acronym for the first(?) *Star Wars* movie
 - 9 German but
 - 11 Babylonian god
 - 13 ____ Mule (Am. rock group)
 - 15 cerium as number 58
 - 16 famous "indigo" song about Montreux (minus the theme)
 - 17 tantalizing tantalum tell?
 - 18 Swedish telephone initials
 - 19 ____ *so excited* (The Pointer Sisters)
 - 20 Norwegian news agcy.
 - 22 theme in Guarani and in Bokmål
 - 23 gold (Bosn.)
 - 25 resides in Éire
 - 27 theme in Japanese
 - 28 theme in Czech
 - 29 spiritual leader
 - 30 theme in Oriya
 - 32 theme in Esperanto
 - 35 movie starring "A. Einstein" (1994)
 - 36 loon genus
 - 38 theme in Gaelic
 - 40 ca. 101 kPa or money machine
 - 42 lava or battery type
 - 43 we, objectively
 - 45 brand for Beanie Babies
 - 46 brotherly song with a construction [with 55 ACROSS] (minus the theme)
 - 48 people, language group, or a Ukrainian letter
 - 49 Shrek species
 - 50 for nickel
 - 51 *in* ____ (Lat.)
 - 53 oversees biathlon contests (acr.)
 - 55 see 46 ACROSS

FOTO: MARK HARRIS

TOP IN NATURAL SCIENCES

SLU has been ranked as the top university in the natural sciences by the Urank evaluation of Swedish higher education institutes, and third over all subjects. Twenty seven variables make up the ranking, including aspects such as internationalization and research. SLU does however remain weak in attracting students from varied backgrounds.

EXTENSION

At the start of March, 11 SLU researchers met for the kick off of an important mission. These 11 people were the first of a total 18 who have been appointed as Senior Lecturers with responsibility for outreach and extension at SLU. This group will be the key to the development of SLU's links with society, working as a channel for communication and as ambassadors for our university.

OUTREACH RESEARCH

The Theme Research Programmes at NL Faculty co-finance large collaborative applied research projects with industry. MicroDrivE is one of five such projects and is entering the fifth year of work. The programme centres on the sustainable production of biofuels such as biogas using microbial techniques. "With finance from NL Faculty and Industry we can combine pure and applied research in one programme" according to Anna Schnürer, Programme coordinator for MicroDrivE.

MEDIA WATCH

The news from Swedish Wildlife Damage Center that more pets have been attacked by wolves has led to a lot of interest from the media, especially when linked to a WWF report produced by Grimsö Wildlife Research Station which shows that the wolf population is growing and moving south. The other big animal news concerned raising rabbits for food, which was a part of a seminar at The Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry.

FOCUS ON QUALITY

The water chemistry laboratory at The Department of Aquatic Sciences and Assessment receives samples of water for analysis every day. Often that analysis has to be performed within 24 hours, and as a result many machines work 24 hours a day, 365 days of the year. The move to the new building has allowed better collaboration with the Department of Soil & Environment, collaborating internally and performing a quality control for each other has been made easier.

FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

FRESHWATER LABORATORY

The Freshwater Laboratory in Drottningholm is a part of the Department of Aquatic Resources and has responsibility for fish and fisheries in lakes and water courses. Ulrika Beier works there developing methods for test fishing using nets to sample in lakes and electric fishing in water courses. These methods have now become standard in the EU and their adaption demonstrates the importance of their work.

ART

The SLU art collection comprises over 2 700 pieces, representing a broad range of styles and stretching in age from the 18th century through to modern pieces. "Art contributes to a living and exciting work place" says Teresa de Mendonça, curator of the SLU art collection. The SLU collection of modern art is amongst the largest in Sweden and 2011 was a particularly intensive period with many new pieces being acquired for the new buildings at Ultuna.

GOOGLE AND YOU

When did you last Google yourself? When did you last ask a friend to Google you? You should make a habit of doing this. The results can vary depending on who makes the search and the next time you are applying for a job or a grant, someone may well be doing a search for you. They can find a professional well done homepage, or your holiday snaps on Facebook. The choice is yours.

CHOOSE YOUR WORDS

Most organisations understand the importance of protecting their trademark. It is also critical to choose the words we use to describe our activities and consider carefully our use of terminology. It is especially important when translating terms between English and Swedish, but also when taking texts from different sources where consistency can be important.

THE VICE-CHANCELLOR WRITES

The SLU vision, to be a world class university in environmental and life sciences, places huge demands on our workers and our leadership. The new central strategy for the period 2013 to 2016 has now been unveiled. Central to the new strategy is raising the quality of key areas and lifting their profile on the world stage. We have new world class facilities, but that comes at a cost that must be met through more efficient use of resources and bringing in new financing. It is a time for SLU to bloom, and it is met by spring coming to Uppland, which seems symbolic.

MARINE & WATER VISION

Our vision for a living sea, lake and water courses is emerging, writes Anna Jöborn Head of the Science Affairs Department at the Swedish Agency for Marine and Water Management. But to be able to enjoy the sea or take a swim in a lake does come at a cost. It requires others to take care of the wetlands that clean the water and our colleagues need to help us understand the complexity of biodiversity that contributes to the ecosystems surrounding the water. It is a challenge that lies before us, but together we can make the difference.

FOTO: JENNY SVENNÄS-GILLNER

Så ska vi möta kommande krav

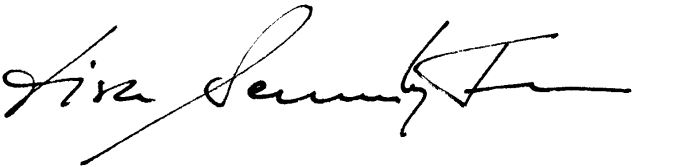
SLU:s vision, att vara ett universitet i världsklass inom miljö- och livsvetenskaperna, ställer stora krav på både ledning och medarbetare. En ny strategi för perioden 2013–2016 har sett dagens ljus och kommer att följas av fakulteternas eget strategiarbete under året. I strategin framhålls vikten av kvalitetshöjning och profilering inom områden som har strategisk betydelse nationellt och internationellt. För SLU är en bred forskningsbas kombinerad med tydlig prioritering av och kraftsamling inom särskilt viktiga områden en förutsättning för utveckling av excellens och internationellt framstående miljöer. De 26 nya professorer som installeras vid SLU under året, varav fem är rekryterade från utländska lärosäten, är därför en viktig investering för framtiden. Vidare stärks SLU:s attraktivitet och infrastruktur genom omfattande investeringar i nya byggnader och modernt utrustade lokaler. Det innebär högre lokalkostnader som måste bäras av universitetet genom ökade intäkter och ett effektivare resursutnyttjande.

Ökad nationell och internationell konkurrens ställer nya krav på kraftsamling, prioritering och samarbete för en hög vetenskaplig kvalitet. Mer holistiska synsätt efterfrågas för att lösa de globala utmaningarna och SLU:s verksamhet ligger till stora delar inom områden där det globala perspektivet är framträdande. För att möta kommande utmaningar är det viktigt att analysera SLU:s struktur och organisation och en extern grupp med internationell sammansättning utreder för närvarande om förändringar bör göras för att höja kvaliteten i forskning, utbildning och miljöanalys och förbättra resursutnyttjandet. Gruppen kommer att rapportera sitt uppdrag till styrelsen senast 30 september i år.

Samtidigt görs en särskild analys av ekonomi, effektivitet och struktur av SLU:s utbildningar i syfte att förbättra resursutnyttjande och kvalitet även här.

I detta sammanhang kan det vara av intresse att notera att SLU har goda förutsättningar att möta konkurrensen både inom forskning och utbildning. I den nyligen genomförda rankningen av svenska lärosäten som genomförts av Urank ligger SLU som lärosäte i topp i flera avseenden. Här rankas både utbildning och forskning och i totalrankningen av samtliga universitet och högskolor i Sverige ligger SLU bland de fem främsta, och utnämns dessutom till bäst i landet på naturvetenskap. En bra bas för fortsatt strävan mot visionen.

Och... jag kan med glädje rapportera att våren nu nått Uppland på allvar. Snödroppar mot en varm husvägg (för två veckor sedan) är en sak, men fyra tussilago i en dikesren och blommande blåsippor i en skogsbacke avgör saken!

Lisa Sennerby Forsse
Rektor

KRÖNIKA

TILLSAMMANS GÖR VI SKILLNAD

ATT BYGGA EN NY MYNDIGHET ÄR EN UNIK MÖJLIGHET ATT

TÄNKA NYTT. Vår vision "Levande hav, sjöar och vattendrag till glädje och nytta för alla" är vår tolkning av myndighetens uppdrag. Med ordet glädje sticker vi ut hakan och pekar ut även andra värden än de som går att mäta och räkna i kronor och ören. Att kunna njuta av porlandet i en yster vårbäck eller ta en simtur i en havsvik en ljummen sommarkväll är också viktigt att värna om för vårt välbefinnandes skull.

Men det döljer sig även andra värden under ytan som inte talar så högt om sig och där har vi ett gemensamt ansvar att beskriva dessa för omvärlden så att de inte glöms bort. Det handlar exempelvis om den vattenrening som sker i våtmarker, om den cirkulation av näringsämnen som är en del av vattnets kretslopp och om biologiska kontrollmekanismer där det faktiskt är betydelsefullt vad en säl äter till frukost. Dessa grundläggande funktioner och mekanismer är avgörande men inte alltid enkla att förklara och visualisera. Och därmed finns en risk att vi inte tar hänsyn till dessa för ögat dolda värden i vårt beslutsfattande.

Det är här ni som arbetar på SLU kommer in. Ni bidrar till att beskriva de komplexa samband som finns i naturen, ni utforskar det för ögat dolda och kan måla upp sannolika konsekvenser av olika scenarier för vårt nyttjande och brukande av naturens resurser nu och i framtiden. Ni ger oss möjligheten att ligga steget före – att identifiera miljöproblem och finna ut åtgärder – innan det är för sent.

Det säger sig självt att det kommer att krävas många tuffa beslut och svåra avvägningar mellan olika intressen framöver. Bevarande av biologisk mångfald i rinnande vatten kommer att ställas mot tillgång till förnyelsebar energi, skydd av marina miljöer ställs mot utbyggnad av sjöfarten. Listan kan göras lång.

Det är ingen lätt uppgift vi har framför oss. För att fatta dessa svåra beslut krävs tillgång till kunskap av god kvalitet men också nya verktyg. Havsplaneringen är ett sådant nytt verktyg som Sverige inom kort väntas införa i form av nationell lagstiftning. För att Havsplaneringen ska fungera väl behöver vi ett mycket bättre kunskapsunderlag än det vi har tillgång till idag. Vi måste därför göra en kraftsamling för att kartlägga och beskriva våra akvatiska miljöer under de kommande åren. Den rikedom av djur och växter som döljer sig under ytan är inte lika väl studerade och beskrivna som de som återfinns i terrestra miljöer.

Ni som arbetar på SLU utgör en unik kompetensbas både ur ett nationellt men också internationellt perspektiv. Ni bidrar till att ta fram ny kunskap som vi på Havs- och vattenmyndigheten kan nyttja för vårt uppdrag att planera och fatta beslut om insatser för en bättre miljö. Vi sätter stort värde på SLU:s fjärde uppgift med myndighetsstöd som inrymmer verksamheter såsom fortlöpande miljöanalys och rådgivning inom fisket. Vi ser också er oberoende ställning som en viktig grundförutsättning för att även obekväma resultat kommuniceras och att gamla givna sanningar ifrågasätts.

Vi ser fram emot ett gott samarbete framöver.
Tillsammans kan vi göra stor skillnad!

ANNA JÖBORN ÄR CHEF FÖR KUNSKAPSAVDELNINGEN
PÅ HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN